

Varkenshouderij Bessembinder te Wierden

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

6 februari 2007 / rapportnummer 1843-20

commissie voor de milieueffectrapportage

College van burgemeester en wethouders van
de gemeente Wierden
Postbus 43
7640 AA Wierden

uw kenmerk
UIT-200605458

uw brief
22 november 2006

ons kenmerk
1843-19/Wa/ks

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Varkenshouderij Bessembinder te Wierden

doorkiesnummer
(030) 234 76 66

Utrecht,
1 februari 2007

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Varkenshouderij Bessembinder te Wierden.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

ir. N.G. Ketting
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Varkenshouderij Bessembinder te Wierden

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Varkenshouderij Bessembinder te Wierden

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Varkenshouderij Bessembinder te Wierden,

uitgebracht aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wierden door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Varkenshouderij Bessembinder te Wierden,

de secretaris

drs. R.C.G. Warmenhoven

de voorzitter

ir. N.G. Ketting

Utrecht, 6 februari 2007

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER	1
3. ACHTERGRONDEN.....	2
3.1 Probleemstelling en doel	2
3.2 Wettelijk kader en beleidskader.....	2
3.3 Te nemen besluiten	2
3.4 Plan-m.e.r. en besluit-m.e.r.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
4.1 Algemeen	3
4.2 Referentiesituatie.....	4
4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA).....	4
4.4 Alternatieven	4
5. MILIEUASPECTEN.....	5
5.1 Algemene opmerkingen.....	5
5.2 Ammoniak	5
5.3 Geurhinder	6
5.4 Luchtkwaliteit.....	6
5.4.1 Fijn stof.....	6
5.5 Overige aspecten.....	7
5.5.1 Geluid en verkeer	7
5.5.2 Energie	7
5.5.3 Veiligheid.....	8
5.5.4 Calamiteiten	8
5.5.5 Water.....	8
5.5.6 Natuur.....	8
5.5.7 Landschap, Archeologie en Cultuurhistorie.....	9
6. OVERIGE PUNTEN.....	10
6.1 Evaluatieprogramma	10

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 november 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in “De Driehoek” d.d. 29 november 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De initiatiefnemer, Maatschap Bessembinder, is voornemens zijn varkenshouderij te verplaatsen van Holten naar de Burgemeestersdijk ongenummerd te Wierden. Op de nieuwe locatie wordt een bedrijf gerealiseerd met 5.094 vleesvarkens. Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wierden, een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

Bij brief van 24 november 2006¹ heeft de gemeente Wierden de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het MER. De m.e.r.-procedure ging van start met de openbare kennisgeving van de Startnotitie in het gemeentelijke huis-aan-huis-blad "De Driehoek" op 29 november 2006².

Dit advies is door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ opgesteld. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie is op 12 december 2006 op locatiebezoek geweest.

Er zijn geen inspraakreacties ingezonden.

2. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- de toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf;
- de individuele bijdrage van het bedrijf aan de toekomstige geurhinder⁴;
- de verandering in stofemissie en de heersende concentraties fijn stof.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is van belang dat het MER bevat:

- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- voldoende onderbouwend kaartmateriaal, voorzien van duidelijke schaal en legenda waarin onder andere kwetsbare natuurgebieden en geurgevoelige objecten worden aangegeven. Geef ook helder de afstanden van de gebieden tot het bedrijf aan;
- een heldere vergelijking van de gepresenteerde alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Indien er ook een plan-MER moet worden gemaakt, dient ook een omgevingstoets te worden uitgevoerd.

3. ACHTERGRONDEN

3.1 Probleemstelling en doel

De aanleiding en motivatie voor het voornemen staan beschreven in hoofdstuk 1 van de Startnotitie. Dit kan overgenomen worden in het MER.

Historie

De initiatiefnemer heeft aan de Lichtenbergerweg 23 te Holten een varkenshouderij. Deze varkenshouderij wordt in het kader van de reconstructiedoelstellingen van de Reconstructie Salland/Twente uitgekocht en de milieuvergunning wordt ingetrokken. In de gemeente Wierden heeft de maatschap een perceel landbouwgrond aangekocht in het landbouwwontwikkelingsgebied.

3.2 Wettelijk kader en beleidskader

De startnotitie geeft al de nodige informatie over het wettelijk kader en het beleidskader. In het MER moet dit wettelijk kader en het beleidskader voor zover relevant voor het voornemen worden uitgewerkt. Hierbij dient uitdrukkelijk rekening te worden gehouden met:

- de voorziene veranderingen in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en de bij de Wav behorende regelingen (zoals de algemene maatregel van bestuur met betrekking tot ammoniakemissie huisvesting veehouderij ('Besluit huisvesting');
- de 'IPPC'-omgevingstoets⁵ met cumulatieberekening⁶ voor fijn stof⁷ op basis van een verspreidingsmodel. De geuremissie wordt in de nieuwe Wet geurhinder en veehouderij ook middels een verspreidingsmodel vastgesteld. Ga ook in op de BREF⁸ voor intensieve veehouderijen;
- het reconstructieplan.

Geef in het MER niet alleen een overzicht van voor de uitwerking van het voornemen relevante wet- en regelgeving, maar geef ook de consequenties ervan voor de voorgenomen activiteit.

3.3 Te nemen besluiten

Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de aangevraagde Wm-vergunning. Ten einde tot daadwerkelijke oprichting en exploitatie over te gaan, zijn mogelijk een of meer ontheffingen noodzakelijk op grond van de Flora- en faunawet (zie paragraaf 5.5 van dit advies). In het MER dient te worden beschreven of dit het geval is. Indien er sprake is van mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden is ook een Natuurbeschermingswetvergunning benodigd.

⁵ Dit volgt uit de van toepassing zijnde IPPC-richtlijn. IPPC is de afkorting van Integrated Prevention Pollution and Control. Het van toepassing zijn van deze richtlijn betekent dat emissies naar bodem, water en lucht moeten worden voorkomen en, wanneer dit niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt.

⁶ Volgens de Wet geurhinder en veehouderij is een omgevingstoets niet nodig voor de individuele geurbeoordeling van een milieuvergunningsaanvraag. Het is op dit moment niet duidelijk of de Wet geurhinder en veehouderij hiermee voldoet aan de omgevingstoets zoals deze in het kader van de IPPC-richtlijn dient te worden uitgevoerd.

⁷ In het kader van het Besluit luchtkwaliteit 2005 is het ook nodig om aan te tonen dat kan worden voldaan aan de normen voor fijn stof (PM10) zoals in dit Besluit zijn vermeld.

⁸ Deze BREF (Best available technology reference document) is op de IPPC-richtlijn gebaseerd.

3.4 Plan-m.e.r. en besluit-m.e.r

Zoals in de Startnotitie is aangegeven staat het huidige bestemmingsplan de realisatie van het bedrijf niet toe. De wijziging van het bestemmingsplan is plan-m.e.r.-plichtig, op grond van het nieuwe Besluit m.e.r. zoals dat geldt sinds 28 september 2006⁹. De Commissie adviseert bevoegd gezag en de initiatiefnemer in overleg te treden over de wijze waarop besluit-m.e.r. en plan-m.e.r. worden uitgevoerd. De Commissie adviseert het besluit-MER en plan-MER zo mogelijk met elkaar te combineren, aangezien de inhoudelijke vereisten vrijwel gelijk zijn.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

In de Startnotitie wordt in hoofdstukken 1, 2 en 3 een beschrijving gegeven van het voornemen. De Commissie adviseert om op één plaats in het MER een duidelijke omschrijving van het voornemen op te nemen en dit niet over meerdere hoofdstukken te verspreiden.

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van de beschrijving.

4.1 Algemeen

De Commissie vraagt om in het MER een eenduidige beschrijving van de activiteit(en) op te nemen:

- beschrijf het aantal te realiseren dierplaatsen in relatie tot het aantal te houden dieren;
- beschrijf de uitvoering van de inrichting inclusief beschikbare oppervlaktes en leefoppervlaktenormen¹⁰ rekening houdend met de vigerende welzijnswetgeving en rekening houdend met het gekozen voersysteem. Geef aan hoe de dieren gaan worden gevoerd (droogvoer of brij) en of er naast mengvoer ook andere voedercomponenten worden aangevoerd;
- geef de plaatsing en hoogte van de emissiepunten aan, en in geval van de toepassing van luchtwassers ook de dimensionering van het luchtwassersysteem, in relatie tot de voorgenomen omvang van het bedrijf. Geef de milieuvoor- en -nadelen van het toe te passen systeem;
- maak gebruik van een duidelijke tekening van de stallen, inrichting en installaties, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. In de plattegronden van de stallen moeten de geïmplementeerde codes uit de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) worden aangegeven.

Ter ondersteuning van de helderheid van de procedure dient in het MER een overzicht van de beoogde fasering en planning te worden opgenomen.

⁹ In het geval er al een milieuvergunning is, hoeft voor de aanpassing van het bestemmingsplan geen plan-MER meer te worden gemaakt.

¹⁰ Hierbij dient rekening te worden gehouden met het Varkenbesluit.

4.2 Referentiesituatie

De milieueffecten van het voornemen moeten vergeleken worden met de huidige milieubelasting op de projectlocatie. Deze referentiesituatie is het huidige gebruik van de grond, zijnde bouwland. Er staat nu nog geen veehouderijbedrijf op deze locatie, waardoor vrijwel iedere ingreep een verslechtering van de plaatselijke milieusituatie zal betekenen. Daarom is het van groot belang om in de beschrijving van de voorgenomen activiteit expliciet te maken wat de initiatiefnemer aan maatregelen treft om de milieueffecten te minimaliseren.

4.3 Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Werk in het MER het MMA uit. Het MMA moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu, ongeacht de erkenning van deze inzichten in de huidige formele beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. Bij de ontwikkeling van het MMA adviseert de Commissie om primair aandacht te besteden aan maximale reductie van de uitstoot van ammoniak, van geur en van stof, door het toepassen van:

- toepassing van een combinatieluchtwasser waarmee een combinatie van ammoniak, geur en fijn stof met een hoog rendement kan worden verwijderd;
- zodanige plaatsing van emissiepunten, zowel in het verticale als in het horizontale vlak, dat de geurhinder zo laag mogelijk is.

De Commissie adviseert om het MMA duidelijk te omschrijven en keuzes die hebben geleid tot het MMA in het MER te onderbouwen.

4.4 Alternatieven

De startnotitie beschrijft het voorkeursalternatief. Toegevoegde waarde van het MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuconsequenties van het voornemen ten opzichte van een MMA en de referentiesituatie. Per alternatief dient aangegeven te worden welke overwegingen aan de keuze ten grondslag liggen, zoals milieuoverwegingen, overwegingen omtrent bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit (mogelijk in meerdere alternatieven), het MMA en de referentiesituatie moeten onderling worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid. Alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. In het MER dient een beschouwing te worden opgenomen van de BBT¹¹, maar het MER kan hier niet toe worden beperkt¹².

¹¹ Op basis van de Engelse term wordt ook gesproken van het BAT-vereiste en op basis van artikel 8.11 lid 3 Wm waarin dit begrip is opgenomen ter vervanging van het begrip ALARA-beginsel.

¹² Betrek bij deze beschouwing de beleidslijn betreffende de toepassing van IPPC-Richtlijn (Tkst 2006-2007, 22 343, nr. 142).

Vergelijking moet in principe op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden. Voor de onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid.

Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven.

Vorm

Geadviseerd wordt om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Dit betekent dat het MER helder en gestructureerd moet zijn zodat de milieuinformatie goed is terug te vinden. Daarmee wordt de onderlinge vergelijking vergemakkelijkt.

5. MILIEUASPECTEN

5.1 Algemene opmerkingen

Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigerende en compenserende maatregelen¹³;
- per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
- expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur. Het gaat hierbij om de achtergronddepositie van ammoniak;
- gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.

5.2 Ammoniak

In het MER moet worden aangegeven waar de voor verzuring gevoelige gebieden liggen¹⁴, wat de afstand tot het bedrijf is en of hier sprake is van nadelige gevolgen van het voornemen. Ga daarbij in het bijzonder in op de Natura 2000-gebieden het Wierdenseveld, het Noetselveld/Sikkelbosch en de Friezenberg en op de begrenzing van de EHS (Schapendijk). Geef ook aan of de bosjes in directe nabijheid van de locatie enige bescherming genieten¹⁵. Geef in het MER aan of de alternatieven effect hebben op de instandhoudingdoelen van de natuurdoeltypen van de beschermde natuurgebieden¹⁶, en zo ja: wel-

¹³ Bij mitigeren kan worden gedacht aan het verminderen van landschappelijke effecten door het landschappelijk inpassen van een bedrijf, of het verminderen van geluidsemissie door in pandig laden en lossen. Een voorbeeld van compensatie is het aanvullen van verloren natuur met nieuw aan te leggen natuur.

¹⁴ Hieronder verstaan we de zeer kwetsbare gebieden uit de Wav, als ook de kwetsbare gebieden waarvoor een kritische depositiewaarde geldt van 2400 mol N _{totaal} per ha per jaar. Dit is nodig omdat vereisten hieromtrent uit de IPPC-richtlijn niet geheel in de Wav zijn geïmplementeerd.

¹⁵ Aangezien saldering niet meer kan heeft het geen juridische consequenties, maar voor de volledigheid kan ook een beschrijving van de effecten van het wegvallen van effecten van de huidige inrichting van de initiatiefnemer op het Natura 2000-gebied de Holterberg in het MER worden betrokken.

¹⁶ In paragraaf 5.5.6 wordt in aanvulling op de effecten van ammoniak op de betreffende gebieden gevraagd na te gaan of er nog andere milieuaspecten zijn met effecten op de betreffende gebieden.

ke. Geef deze gebieden op duidelijk kaartmateriaal aan. Beschrijf daartoe in het MER:

- de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie, naast de gegevens van de provincie Overijssel (indien beschikbaar), ook de gegevens van het RIVM;
- de huidige en toekomstige ammoniakemissie van het bedrijf bij de verschillende alternatieven;
- de instandhoudingdoelstellingen en kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de natuurgebieden;
- de door het bedrijf veroorzaakte ammoniakdepositie op de natuurgebieden bij uitvoering van de alternatieven. Geef specifiek voor de kwetsbare en zeer kwetsbare gebieden uit de Wav aan welke depositie te verwachten is, via de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij uit de Interimwet ammoniak en veehouderij. Geef tot slot specifiek voor de Natura 2000-gebieden aan welke ammoniakdepositie te verwachten is¹⁷.

5.3 Geurhinder

Beschrijf in het MER:

- de geurbelasting van de gevoelige objecten in odour units. Doe dit volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) aangegeven rekenmethode. Getoetst dient te worden op basis van artikel 3 Wgv. Indien de betreffende gemeente bij gemeentelijk verordening volgens artikel 6 Wgv andere waarden heeft vastgesteld, dan dienen deze waarden als toetsingskader;
- de momenten van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden met daarbij een inschatting van de maximale geurniveaus die kunnen optreden.

Geef daarnaast inzicht in de geurbeleving uit andere bronnen op en in de directe nabijheid van de inrichting¹⁸.

5.4 Luchtkwaliteit

5.4.1 Fijn stof

Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:

- de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van het bedrijf¹⁹;
- de grootte en verandering van de stofemissies door het initiatief, inclusief verkeersbewegingen;
- de bijdrage van de stofemissies aan de fijn stof (PM₁₀) concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf;
- en in het geval overschrijding van de grenswaarden optreden, de mogelijke maatregelen om de stofemissies te reduceren zodat aan de eisen zoals gesteld in Blk 2005 wordt voldaan.

¹⁷ Dit wordt gevraagd, omdat op basis van recente jurisprudentie erkend wordt dat ammoniakdepositie ook buiten een cirkel van 3 km. nog nadelige effecten kan hebben op natuur.

¹⁸ Hierbij wordt ook bedoeld op de mogelijke geurhinder afkomstig van de in de nabijheid geplande pluimveehouderij.

¹⁹ De Commissie adviseert om hierbij geen gebruik te maken van gegevens van wel of niet nabijgelegen meetstations voor fijn stof, maar adviseert om gebruik te maken van de berekende achtergrondconcentratiekaarten van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

Toets de luchtconcentraties die optreden door het voornemen en de resp. alternatieven daarvoor aan de normen uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005). Beschrijf daartoe:

- de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden²⁰;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere bestemmingen.

Een modelberekening op basis van een verspreidingsmodel is nodig voor de toetsing aan de eisen van het Blk 2005. Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005.

5.5 Overige aspecten

5.5.1 Geluid en verkeer

Breng in het MER de geluidseffecten van het voornemen in beeld, en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Hiervoor dient gebruik te worden gemaakt van het akoestisch rapport dat in het kader van de vergunningverlening zal worden opgesteld. Ga daarbij minimaal in op:

- de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
 - een representatieve bedrijfssituatie inclusief de geluidsproductie van de voerinstallaties;
 - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden of lossen van varkens);
 - incidentele bedrijfssituaties. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen;
- in welke mate de geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen.

Beschrijf in het MER tevens welke transporten worden verwacht. Maak daarin onderscheid in de reguliere bedrijfsvoering, maar benoem ook de transportbewegingen tijdens piekmomenten door bijvoorbeeld seizoensdrukke. Beschrijf in het MER naast de geluidsemissies van de inrichting ook de hinder als gevolg van de hierboven genoemde transportbewegingen.

5.5.2 Energie

Geef in het MER de energiehuishouding voor het voorkeursalternatief en het MMA in hoofdlijnen weer, bijvoorbeeld in de vorm van stroom- en gasverbruik per dier. Beschrijf de wijze en omvang van de mestopslag en de wijze van mestafzet.

Beschrijf de ambitie op het gebied van energiebesparing en beschrijf indien aan de orde de te nemen energiebesparende maatregelen. Geef daarbij aan welke energiebesparing wordt verwacht en waarvoor deze vrijkomende energie benut wordt (energiebalans).

²⁰ Deze informatie is niet relevant voor de toetsing aan de grenswaarden en plandrempels uit het Blk 2005. Deze gelden immers voor de buitenlucht in zijn algemeenheid (m.u.v. arbeidsplaatsen, waarop de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing is). Voor het verkrijgen van inzicht in de mogelijke gezondheidseffecten acht de Commissie het echter van belang ook inzicht te geven in de mate van blootstelling van de bevolking. Gevoelige bestemmingen zijn woningen, scholen, ziekenhuizen, scholen, speeltuinen en sportvelden.

5.5.3 Veiligheid

Ga in de beschrijving van de externe veiligheid in op de opslag en verwerking van zuur, waarbij indien relevant ingegaan moet worden op de speciale opslagvoorzieningen van het zuur en de opslag en verwerking van het spuiwater (de wijze van verwerking/afvoer en de hoeveelheid water) ten behoeve van de chemische en combi-luchtwassers. Ga verder in op de afvoer van afvalwater.

Geef duidelijk op kaart aan waar de ondergrondse gasleiding is gesitueerd. Ga in op de afstanden die t.a.v. de gasleiding in acht moeten worden genomen en maak op kaart duidelijk hoe de verplichte afstanden zich verhouden tot de geplande afstanden van stal en woning tot de gasleiding.

5.5.4 Calamiteiten

Geef zo goed mogelijk de kans op, en de aard van, calamiteiten en storingen die tot milieu- of dierenwelzijnsproblemen kunnen leiden. Beschrijf ook de te nemen maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

5.5.5 Water

Breng de effecten van het voornemen op het watersysteem in beeld. Geef in dit verband ook aan hoe en hoeveel drinkwater via een eigen bron wordt gewonnen en wat dit betekent voor wateronttrekking. Geef aan hoe reinigungs-, spoel- en regenwater worden afgevoerd.

Geef in het MER kwantitatief het totale waterverbruik en geef aan hoeveel (reinigungs)water wordt afgevoerd.

5.5.6 Natuur

Gebiedsbescherming

Beschrijf de mogelijke invloed van de activiteit op de beschermde natuurgebieden, zoals Natura 2000-gebieden en de EHS. Het bedrijf kan invloed hebben op een kwetsbaar gebied ook al is het hierin niet gelegen of is het er niet direct naast gelegen (externe werking). Maak bij de gebieden onderscheid tussen de verschillende gebieden en geef de status van de gebieden aan, evenals de voor het gebied geldende instandhoudingsdoelstellingen dan wel ontwikkelingsdoelstellingen. Mocht op grond van objectieve gegevens niet uit te sluiten zijn dat significante gevolgen op het Natura 2000-gebied mogelijk zijn, dan is ook een passende beoordeling nodig op grond van de Natuurbeschermingswetgeving²¹.

Soortenbescherming

Op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) is een aantal planten- en diersoorten beschermd. Ga na of de activiteit zal leiden tot in de Ffw genoemde verboden gedragingen. Indien dat het geval is, zal een ontheffing op grond van artikel 75 Ffw moeten worden aangevraagd. Voor het ontheffingsverzoek dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het studiegebied voorkomende relevante soorten te worden gemaakt.

²¹ Dit dient dan tegen de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied te worden afgezet. Let hierbij op dat ook een geringe toename van de ammoniakdepositie van 0,6 mol zuur/ha/jaar een significant gevolg kan betekenen (zie de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 september 2006, zaaknr. 200509110/1, LJN AY8489).

In het MER kan worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten van het natuurbeleid, of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende soorten. Besteed daarbij ook aandacht aan mogelijke mitigerende maatregelen. De Commissie geeft in overweging om ook de informatie die benodigd is voor een ontheffing op grond van artikel 75 van de Ffw gelijktijdig met het MER te verkrijgen en te presenteren. Dit is niet verplicht, maar biedt de initiatiefnemer de mogelijkheid om ook deze informatie door de Commissie te laten toetsen op methodische juistheid, alsmede te laten beoordelen of de uitkomsten plausibel zijn.

5.5.7 Landschap, Archeologie en Cultuurhistorie

In een agrarische omgeving kunnen archeologische resten, waardevolle cultuurhistorische elementen en karakteristieke landschappen voorkomen, zoals bijvoorbeeld oude boerderijen, karakteristieke houtwallen etc.

Geef in het MER aan of er hoge archeologische verwachtingswaarden zijn. Indien deze zich voordoen dan dient een veldonderzoek te worden uitgevoerd. Neem tevens in het MER een beschrijving op cultuurhistorische en landschapselementen²². Beschrijf indien aanwezig hoe effecten hierop voorkomen of beperkt zullen worden.

Geef in het MER aan hoe de nieuwe inrichting optimaal landschappelijk wordt ingepast. Geadviseerd wordt in het MER een visualisatie van het toekomstige bedrijf op te nemen.

²² Hierbij kan gebruik worden gemaakt van gegevens van de het Ministerie van OCW meer in het bijzonder de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) en -indien beschikbaar- provinciale bronnen, zoals bijvoorbeeld een cultuurhistorische waardenkaart.

6. OVERIGE PUNTEN

Voor het MER wordt aanbevolen om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen. Op de kaarten moet de ligging en afstand tot kwetsbare natuurgebieden en objecten voor het verblijf van mensen (gevoelig voor geur, geluid etc.) goed worden aangegeven.

Voor de onderdelen 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

6.1 Evaluatieprogramma

De gemeente Wierden moet bij het besluit over de milieuvergunning aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek gegeven wordt, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Varkenshouderij Bessembinder te Wierden

(bijlagen 1 t/m 3)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 november 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

 GEMEENTE WIERDEN W W W	
 Commissie voor de milieu-effectrapportage	Aan de commissie voor de m.e.r. Postbus 2345 3500 GH UTRECHT
ingekeken : 27 NOV. 2006	
nummer	
dossier 1843-1 ^t /m ^h	6x
kennis naar : HL	

Wierden, 22 november 2006

Ons nummer: UIT-200605458

Verzonden: 24 NOV. 2006

Onderwerp: *Wet milieubeer (Wm);
Startnotitie
milieu-effectrapportage (m.e.r.)*

Geachte heer / mevrouw,

Op 17 november 2006 hebben wij overeenkomstig het gestelde in artikel 7.12 van de Wm een startnotitie m.e.r. ontvangen van de Maatschap Bessembinder, Lichtenbergerweg 23, 7451 RP te Holten. De startnotitie is bij ons ingeboekt onder nummer IN-20064520.

De Maatschap Bessembinder (initiatiefnemer) heeft het voornemen een nieuwe vleesvarkenshouderij op te richten aan de Burgemeestersdijk ong. in de gemeente Wierden. Het is een bedrijfsactiviteit die belangrijke nadelige gevolgen kan hebben voor het milieu en is aangewezen bij algemene maatregel van bestuur. De activiteit is opgenomen in onderdeel C, categorie 14 van de bijlage behorende bij het *Besluit milieu-effectrapportage 1994* (besluit-m.e.r.).

Het betreft de oprichting/nieuwvestiging van een inrichting met meer dan 3.000 plaatsen voor vleesvarkens, waarvoor een m.e.r. is vereist ter voorbereiding op vergunningverlening op grond van artikel 8.1 van de Wm.

Naast de ontvangstbevestiging aan de initiatiefnemer wordt met toepassing van artikel 3:12 van de *Algemene wet bestuursrecht (Awb)*, de zakelijke inhoud van de startnotitie m.e.r. op 29 november 2006 gepubliceerd in een gemeentelijk huis-aan-huis blad. Gedurende zes weken wordt "een ieder" in de gelegenheid gesteld hun zienswijze naar voren te brengen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van de m.e.r.

De openbare kennisgeving is als bijlage toegevoegd.

De startnotitie m.e.r. bevat de basisgegevens van de voorgenomen activiteit en globaal de te onderzoeken milieugevolgen. Naar onze mening voldoet de startnotitie aan de eisen die zijn opgenomen in de *Regeling startnotitie m.e.r.* van 4 november 1993.

W W W

Gemeente Wierden, Plantsoenlaan 1, 7642 EC Wierden, Postadres: Postbus 43, 7640 AA Wierden, Telefoon 0546-580800, Fax 0546-575915, E-mail: gemeente@wierden.nl, Website: www.wierden.nl, Bank Nederlandse Gemeenten, Rekening: 28.50.09.508, BTW nr. NL001584182801

Overeenkomstig artikel 7.14 Wm stellen wij uw commissie in de gelegenheid advies uit te brengen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van de m.e.r.. Nadat alle richtlijnen c.q. zienswijzen hierover bekend zijn, worden deze door ons vastgesteld en zal worden gestart met het opstellen van de m.e.r. en de aanvraag voor de milieuvergunning.

Op grond van artikel 7.1 lid 5 Wm worden tevens als adviseur aangemerkt:

- a. VROM Inspectie Regio Oost te Arnhem;
- b. Ministerie van LNV, Directie Regionale Zaken te Deventer.

Voor de volledigheid wordt vermeld dat voor de nieuwbouw van de varkensstal inclusief een bedrijfswoning en werktuigenberging een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is. Naast het geven van de hiervoor bedoelde richtlijnen verzoeken wij uw commissie in dit kader aan te geven op welke wijze de m.e.r. en het planproces op elkaar kunnen aansluiten.

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met A. ter Avest (telefoon: 0546 580 838). Bij verzending van e-mails s.v.p. de hiervoor genoemde naam vermelden.

Hoogachtend,

Namens burgemeester en wethouders van Wierden,

A. ter Avest

Bijlagen:

- Startnotitie m.e.r. varkenshouderij van Maatschap Bessembinder, Lichtenbergerweg 23, 7451 RP Holten. Locatie Burgermeestersdijk ong. te Wierden (5-voud);
- Bedrijfs- en omgevingsbeschrijving nieuwvestiging van het varkensbedrijf (5-voud);
- Plattegrondtekening van de inrichting met nummer M-30007 blad1. (5-voud);
- Openbare kennisgeving van de startnotitie.

Afschriften verzonden aan:

- Initiatiefnemer Maatschap Bessembinder, Lichtenbergerweg 23, 7451 RP Holten
- Hendrix UTD b.v. t.a.v. ir. R.J.H. van Herk, postbus 1, 5830 MA, Boxmeer
- VROM Inspectie Regio Oost te Arnhem, postbus 136, 6800 AC Arnhem (inclusief startnotitie, bedrijfsomschrijving en plattegrondtekening)
- Ministerie van LNV, Directie Regionale Zaken, postbus 554, 7400 AN Deventer (inclusief startnotitie, bedrijfsomschrijving en plattegrondtekening)

De gemeente Wierden kent een "gemeentelijk garantiebewijs". In dat bewijs staat een groot aantal prestaties die u van ons mag verwachten. Daarin staat ook wat u kunt doen als niet aan de garanties wordt voldaan. Het garantiebewijs lezen? Kijk op www.wierden.nl of vraag een exemplaar op bij de gemeente.

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in De Driehoek d.d. 29 november 2006

OPENBARE KENNISGEVING STARTNOTITIE M.E.R.

Richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport (m.e.r.) over de oprichting van een varkenshouderij op de locatie Burgemeestersdijk ongenummerd te Wierden.

Burgemeester en wethouders van Wierden maken bekend dat Maatschap Bessembinder, Lichtenbergerweg 23, 7451 RP Holten is gestart met de voorbereiding van een milieu-effectrapportage (m.e.r.). De m.e.r. heeft betrekking op het voornemen tot het oprichten van een varkenshouderij voor meer dan 3.000 plaatsen voor vleesvarkens en is vereist ter voorbereiding op de aanvraag om milieu-vergunning.

Voordat burgemeester en wethouders hierop een beslissing kunnen nemen, moet op grond van Hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en het Besluit milieu-effectrapportage 1994 een m.e.r. worden opgesteld. De maatschap heeft ter voorbereiding op de m.e.r. een startnotitie ingediend.

Procedure

De m.e.r. procedure start met deze publicatie. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer wordt de commissie voor de m.e.r. te Utrecht in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen aan burgemeester en wethouders over richtlijnen voor de inhoud van de m.e.r. Deze commissie heeft daar negen weken de tijd voor. Uiterlijk binnen dertien weken moeten burgemeester en wethouders de richtlijnen voor de inhoud van de m.e.r. hebben vastgesteld. De m.e.r. wordt daarna vastgesteld en gepubliceerd, waarna de procedure voor de milieuvergunning start.

Informatie over inspraak en indienen zienswijzen

De startnotitie bevat de basisgegevens van de activiteit en globaal de te onderzoeken milieugevolgen daarvan. De startnotitie m.e.r. ligt met ingang van 30 november 2006 tot en met 10 januari 2007 zes weken ter inzage gedurende de openingstijden van het gemeentehuis bij het Loket Bouwen en wonen. Uw schriftelijke dan wel mondelinge zienswijze richt u aan het college van burgemeester en wethouders, postbus 43, 7640 AA Wierden of per e-mail. In dat laatste geval moet u gebruik maken van een speciaal formulier dat u kunt vinden op onze website www.wierden.nl. Het formulier heeft de naam 'zienswijzen en bedenkingen'.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Maatschap Bessembinder

Bevoegd gezag: het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Wierden

Besluit: vergunning Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: realisatie van een nieuwe varkenshouderij

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 29 november 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 6 februari 2007

Bijzonderheden:

De initiatiefnemer, Maatschap Bessembinder, is voornemens zijn varkenshouderij te verplaatsen van Holten naar de Burgemeestersdijk ongenummerd te Wierden. Op de nieuwe locatie wordt een bedrijf gerealiseerd met 5.094 vleesvarkens. Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wierden, een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- de toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf;
- de individuele bijdrage van het bedrijf aan de toekomstige geurhinder;
- de verandering in stofemissie en de heersende concentraties fijn stof.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. S. Bokma

ing. M. Pijnenburg

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep:

drs. R.C.G. Warmenhoven

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Varkenshouderij Bessembinder te Wierden**

De initiatiefnemer, Maatschap Bessembinder, is voornemens zijn varkenshouderij te verplaatsen van Holten naar de Burgemeestersdijk ongenummerd te Wierden. Op de nieuwe locatie wordt een bedrijf gerealiseerd met 5.094 vleesvarkens. Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wierden, een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN-10: 90-421-1999-3

ISBN-13: 978-90-421-1999-4